

SPRÁVY ZO SALEZIÁNSKÝCH MISIÍ

3. číslo v roku 2021

Vytvárame priestor
pre aktívne šírenie
dobra

 SAVIO

Vo vnútri nájdete

Úvodník	1
Stále sa máme čo učiť od tých, ktorých učíme	1
Dobrovoľnícka striedačka v Keni	2
Začal sa ďalší ročník dobrovoľníckej prípravy	2
Tanzánia bude rok ich domovom	2
Malá misia Ukrajina	2
Jablká menia životy ľudí v Afrike	3
Dievčatá v Keni majú o zručnosti veľký záujem	3
Adopcia tried v Južnom Sudáne	4
Návšteva zo Slovenska	4
Rodičovské združenie	4
Gastroturizmus inak	4
Ruženec za darcov	4
Podporme	4

Úvodník

Zrušiť alebo presunúť olympiádu? To je nemožné! Viete, koľké milióny sa tam investujú?! Počul som sebavedome a znalecky tvrdiť nejakého experta v rádiu v apríli 2020. Napriek tomu sa to stalo. COVID-19 nám ukázal, že napriek všeobecnému presvedčeniu, že peniaze a ekonomika sú najdôležitejšie veci, ktorým sa všetko ostatné musí podriadiť, to tak nie je, keď ide do tuhého.

Že predsa len zachovanie ľudského života je viac, nech by už to stálo koľkokoľvek. Život, ktorý máme do daru od nášho Tvorcu, je veľmi vzácny dar. Je síce ovplyvňovaný materiálnymi vecami, tie však samy

osebe túženú vyššiu kvalitu života nevytvoria automaticky.

Kvalitu života nám koniec-koncov dáva láska, dobrota, spolupatričnosť, milosrdenstvo, veľkodušnosť, priateľstvá. Jedným slovom: ľudskosť. Keď sa blíži čas pripomínania si toho, že Boží Syn sa stal človekom, je to výzva aj pre nás, aby sme boli ľuďmi.

Veľká vďaka Vám, naši drahí podporovatelia a priaznivci, že tieto stránky sú naplnené správami o mnohých takýchto skutkoch.

Prajem Vám požehnaný čas.

Štefan Kormančík

misijný delegát a predseda SAVIO o.z.

Stále sa máme čo učiť od tých, ktorých učíme

Prečítajte si časť blogu, v ktorom sa naši dobrovoľníci, Tibor a Robo, s nami delia o svoje každodenné strasti a radosti s chlapcami z centra Bosco Boys Langata v Keni.

Po dlhšom čase sa ozývame z našej misie v Langate. Celkom to ujde, lebo už sme tu doma. Chlapci sa zlepšujú a menia na nerozpoznanie, keď prišli z ulice. V posledných povedzme 4 mesiacoch sme zmenili stratégiu a chalani už nechodia k nám vo veľkých skupinách, ale pravidelne v menších skupinkách. Majú tak aspoň ako-taký rešpekt a dobrý vzor prebratý od chlapcov, ktorí sú stále tu, ale tiež postupne odchádzajú do Kuwindy. Toto je podľa mňa super a sú oveľa skôr adaptovaní na zmenu. V triedach sme to ešte nevzdali a usilovne učíme, ako byť ticho a ako prijať

trest za vyrušovanie. V jeden deň som bol taký vytočený, že som sa pýtal sám seba, prečo ten chalan je hlúpy a tvrdohlavec a stále lezie na nervy a je drzý. Neskôr večer mi chlapec Brighton hovorí „Ak nie si drzý, tvrdohlavý a dotieravý k ľuďom, neprežiješ v meste. Chápeš, Robo?“. To je pravda, no niekedy zabúdam. Niekedy sa snažím až príliš pochopiť našich chlapcov a kúsok po kúsku nachádzam odpovede.

Čoraz viac si uvedomujem, ako sa chlapci menia, že tu pracuje iba Boh a my sme len jeho ruky. Naša prítomnosť, trpezlivosť a láska a dobrý príklad. Peknú návštevu sme dostali v júli. Prišli k nám Betka so Štefanom a s nimi aj slanina, klobásky, sladkosti. V ten týždeň sme cestovali do Korru a Marsabitu. Tu v Korre som prvýkrát zažil ticho ako v púšti, a síce v púšti to bolo. Ticho a pokoj a deti boli oveľa

pokojnejšie. Pýtal som sa, prečo tieto deti neutekajú z domu a nestažujú sa, že majú veľmi málo... Často za vodou kráčajú kilometre a každý deň to isté pod zub. „Lebo toho mála je len materiálneho“, ale láska v rodine a dobrá výchova to vyhráva, to má byť ten príklad, ktorý, nanešťastie, väčšina našich chlapcov nezažila vo svojich rodinách, a teda ani v živote.

Dobrovoľnícka striedačka v Keni

16. november bol výnimočný deň pre našich dobrovoľníkov Kristiána a Juraja, ktorí po roku príprav nasadli do lietadla smer hlavné mesto Kene, Nairobi. Tam ich už okrem saleziánskej komunity s nadšením čakali aj Tibor a Robo, ktorí sa už čoskoro vrátia zo svojej misie domov. Cha-

lani sa tak prestriedajú v saleziánskom centre Bosco Boys a budú mať možnosť si tak vymeniť aj všetky tipy a triky, ako to na takej ročnej misii v centre beží. Najnovšie fotky a info z ich misie nájdete aj na našej stránke www.savio.sk alebo aj na našom Facebooku či Instagrame.

Začal sa ďalší ročník dobrovoľníckej prípravy

Nabrali odvalu a rozhodli sa splniť si sen. Prihlásili sa na saleziánske misijné dobrovoľníctvo. A od septembra sa táto skupina odvážnych mladých vydala na ročnú prípravu, počas ktorej sa viac zoznámia so saleziánskou spiritualitou a štýlom výchovy, budú sa venovať svojim

motiváciám a tiež sa vďaka minuloročným dobrovoľníkom dozvedia viac, ako to na takej skutočnej misii vyzerať. Už o pár mesiacov sa títo nádejní dobrovoľníci rozhodnú, či sú na ročnú skúsenosť v zahraničí pripravení, a potom sa už rozhodne, do ktorej krajiny budú ich kroky smerovať.

Tanzánia bude rok ich domovom

Už sú tri mesiace, čo naše tri dobrovoľníčky, Majka, Baška a Magdalénka pricestovali do Tanzánie. Bratia saleziáni hneď využili ich potenciál a zapojili ich do každodenného života v komunite. Baška sa zapája do športových ak-

tív s mladými, je z nej plnohodnotná trénerka. Magdalénka dáva kurzy dekorovania a Majka aktívne učí prácu s počítačmi, pravdaže, iba dovedy, kým funguje elektrina. Dievčatá sa nachádzajú v severnejšom mestečku Didia, kúsok od Viktóriinho jazera, a najbližší rok sa práve tieto miesta stanú ich domovom. Okrem toho ich čaká náročná práca na miestnej strednej saleziánskej škole, kde počas roka prichádza viac ako tisícka študentov.

Malá misia Ukrajina

Pre tých, ktorí by ste sa chceli stať dobrovoľníkmi, ale ročná misia nie je práve to, čo hľadáte, ponúkame možnosť zapojiť sa do dobrovoľníckeho programu Malá misia na Ukrajine. Môžete tak prežiť neuveriteľné zážitky počas letných táborov pre deti.

Príhlaš sa online do 1.1.2022, vyplni formulár na www.saleziania.sk v sekcii misie.

Aktuálne informácie a prihlášku nájdete na stránke www.saleziiani.sk/misie.

Jablká menia životy ľudí v Afrike

Ako je pre nás exotickým ovocím ananás či papája, tak sú pre Afričanov exotickou plodinou jablká. V Tanzánii by ste donedávna našli krásne veľké jablká iba na pulloch supermarketov, dovezené zo zahraničia. Všetko sa však zmenilo, keď Slovenka Hana objavila v Tanzánii región Iringa, ležiaci v nadmorskej výške 1600 až 2300 m n. m. Príjemná klíma ako stvorená na pestovanie jablák! Hana založila v Iringe sad, v ktorom má dnes viac ako 10 000 jabloní. Vďaka vylepšeným odrodám stromov a správnej starostlivosti rodia jablone veľké zdravé plody. V susediacom regióne Njombe Hana dokonca našla staré jablone, ktoré miestnym priniesli nemeckí misionári v 50. rokoch minulého storočia. Farmári, ktorí takéto stromy majú, však nevedia, ako sa o ne správne starať, preto majú veľmi slabú úrodu.

O skúsenosti s pestovaním jabloní sa Hana rozhodla podeliť s miestnymi chudobnými farmármi. Tí sa spoliehajú na pestovanie kukurice a iných tradičných plodín, ktorých cena počas roka kolíše – v čase úrody je na trhu kukurice veľmi veľa, preto jej cena výrazne klesá. Príjem farmárov z predaja tradičných plodín je tak nízky a nespoľahlivý. Naopak, jablká sú plodinou, ktorá je v Tanzánii vzácna a ich cena sa počas roka nemení. Pre farmárov teda pesto-

vanie jabloní predstavuje možnosť, ako si zabezpečiť udržateľný príjem. Hanu sme sa rozhodli podporiť v jej snahe zlepšiť život miestnych farmárov a ich rodín. **Spoločne sme sa zapojili do projektu, v rámci ktorého učíme farmárov, ako sa správne starať o jablone, pomáhame im sadiť stromy v ich záhradách, poskytujeme potrebné poradenstvo a vytvárame odberateľský reťazec pre ich dopestované jablká.**

Pestovanie jabloní v tropickom podnebí má svoje špecifiká. Ak by sa farmári o zasaďené stromy vôbec nestarali, jablone by ako samorasty investovali všetku energiu do toho, aby sa skryli pred slnkom – vetvičky by boli pri sebe vztýčené dohora a nerodili by žiadne alebo len veľmi malé jablká. Počas školení preto učíme farmárov, ako správne viazať korunu stromu, ako stromy hnojiť, postrekovať a ošetrovať s použitím dostupných ekologických riešení ako cesnak, čili papričky či mydlo. Školenia prebiehajú priamo v dedinách farmárov, vďaka čomu majú k zručnostiam lepší prístup aj chudobní farmári a tiež ženy, ktoré by kvôli starostlivosti o deti a domácnosť nemohli na školenie cestovať. **V rámci bežiacieho projektu sme za jeden rok vyškolili už 500 farmárov a v ich sadoch bolo vysadených spolu takmer 5 900 stromov.** V školeniach chceme pokračovať aj naďalej, aby sme mohli pomôcť čo najväčšiemu počtu farmárov, ako sú Asajina a Joyce alebo Atunogie a Tumepewa.

Asajina a Joyce Sanga sú starší manželský pár. Vďaka projektu získali cenné zručnosti v pestovaní jabloní a majú zasaďených 21 stromov. Prvé plody budú oberať čoskoro, keďže jablká práve začínajú dozrievať. Kedysi pracovali ako učitelia na

základnej škole, a preto vedia, aké dôležité je pre deti vzdelanie. **Z peňazí, ktoré zarobia predajom jablák, chcú podporiť vzdelávanie svojich piatich vnúčat.** Pomohli sme aj mladým sestram Atunogie a Tumepewa, ktoré majú vo svojej záhrade staré jablone. Vďaka projektu získali zručnosť, ako sa o stromy správne starať, aby rodili veľké jablká. Každé urodené jablko teraz vedia na trhu predáť za 500 tanzánijských šilingov. **Pre mladé ženy je to veľký príjem, vďaka ktorému sa zlepšila kvalita ich života.**

Po absolvovaní školenia majú všetci farmári možnosť kedykoľvek osloviť terénnych pracovníkov, ktorí ich v prípade potreby navštívia a poskytnú potrebné poradenstvo. V rámci projektu tiež farmárom ponúkame možnosť odkúpiť ich dopestované jablká, ak ich sami nevedia predáť. Vďaka tomu majú farmári zaistený príjem z predaja jablák.

Jablká farmárom v Tanzánii skutočne zlepšujú život, preto chceme aj naďalej pokračovať v školeniach, sadení stromov, poskytovaní poradenstva a prepájani drobných farmárov s koncovými odberateľmi jablák. Vy nám v tom môžete pomôcť. **Neváhajte s nami podporiť farmárov z Tanzánie v pestovaní jablák na www.savio.sk/tanzania alebo prostredníctvom priloženej poštovej poukážky. Za všetky dary srdečne ďakujeme!**

Dievčatá v Keni majú o zručnosti veľký záujem

Veľmi sa tešíme, že v saleziánskej učňovke Don Bosco Technický inštitút Marsabit na severe Kene neustále narastajú počty študentov. **Aktuálne je v učňovke 100 študentov, z toho 54 dievčat a 46 chlapcov – prvýkrát v histórii školy sa podarilo dosiahnuť, aby bolo v kurzoch praktických zručností zapísaných viac dievčat ako chlapcov.** V Keni sa pritom do kurzov praktických zručností zapisujú najmä chlapci, podiel dievčat na učňov-

kách sa pohybuje v rozmedzí 30 – 40 %. Vysoký počet dievčat je bezpochyby ovocím nedávno ukončeného projektu *Lepší prístup k zručnostiam pre mládež v kraji Marsabit*, v rámci ktorého sme s finančnou podporou SlovakAid v areáli školy vybudovali nový dievčenský internát.

Pre dievčatá znamená internát lepší prístup k učňovskému vzdelávaniu na ceste k sebestačnosti, ktorá je u žien v kraji Marsabit stále vzácnosťou. Dievčatá sú

z internátu nadšené, je to pre ne bezpečné prostredie, ktoré im zlepšuje podmienky na štúdium. Vybudovanie internátu hodnotíme ako významný krok k posilňovaniu postavenia žien z vidieckych oblastí Marsabitu. **Z aktuálneho počtu 54 dievčat v učňovke je 17 dievčat zapísaných v kurze sekretárskych zručností, 18 dievčat v kurze krajčírstva, 17 dievčat v kurze kadebníctva a kozmetiky a 2 dievčatá v kurze automechaniky.**

Adopcia tried v Južnom Sudáne

Ako určite viete, okrem programu Adopcia študentov v Keni máme aj program Adopcia

tried v Južnom Sudáne. Tento program dlhodo- bo trpí nedostatkom darcov. Trieda je kolektív, ktorý nie je tak jednoducho uchopiteľný ako jednotliviec. Má ale jedno veľké plus, hoci v nej nemôžete sledovať pokroky jedného študenta a vaša nezištná pomoc smeruje ku kolektívu bez tváre, ale pomáha tak viacerým. Program vznikol ako odraz africkej kultúry, ktorá kladie dôraz na spoločenstvo namiesto individualizmu. V tom, čo robíme, sme na Slovensku zatiaľ výni- moční. **Budeme radi, ak sa k nám pridáte aj vy.**

Návšteva zo Slovenska

Naši dvaja kolegovia Betka a Štefan v júni tohto roku navštívili centrum Bosco Boys, ktoré cez program Adopcia detí v Keni možno podporujete aj vy. Keď sa vrátili, zdie- ľali s nami svoje zážitky a dojmy. Betka mala chvíľami pocit, že sa chce spolu s chlapca- mi vrátiť do školských lavíc a prežívať takú úprimnú radosť zo života, ako majú oni. O tom, ako ich chlapci privítali, ale aj o iných aktualitách z našich programov píšeme na

sociálnych sieťach SAVIO o. z. (Facebook, In- stagram a YouTube) a pozývame vás stať sa našimi odberateľmi.

Aj v centre pre chlapcov z ulice môže prebehnúť rodičovské združenie. Neveríte?

Rodičovské združenie

Nedávno jedno také v Bosco Boys prebeh- lo a nebolo to ľahké. Mnohých chlapcov na ulicu vyhnala práve zlá situácia doma alebo to, že ich rodičia nedokázali uživiť. Sociálni pracovníci sa najskôr snažia nájsť rodičov chlapcov a obnoviť ich kontakt. Mnoho ráz sa to podarí a rodičia príchodom na takéto stretnutie vyjadrujú svoj záujem a tiež vďaka saleziánom, že ich deti môžu chodiť do školy a že je o ne postarané.

Gastroturizmus inak

Strava celkom inak ako ju poznáme my. Varenie z prvotných, nespracova- ných surovín je v mnohých častiach Afriky bežný postup. Každá kozička skôr či neskôr skončí na tanieri. Chlapci z technickej školy v Embu, kde naši dobrovoľníci Robo Kucharík a Tibor Szalona zavítali, mávajú mäso len vý- nimocne, ale každý deň ochotne pomá- hajú s prípravou tradičnej kukuričnej kaše ugali, ktorú jedia s fazulou.

Ruženec za darcov

Naši chlapci v Bosco Boys sa každý večer modlia ruženec, v stredy špe- ciálne za svojich dobrodinco, vďaka ktorým dostávajú šancu na lepší život. **Ďakujeme Vám za každú obeť a mod- litbu za nich.**

Podporme

Podporiť misie môžete modlitbou a tiež finančne – použitím priloženej poukážky alebo prevodom na bankový účet: **SK08 1100 0000 0026 2985 2138, vs: 2021533.**

Ak by ste si priali Váš dar usmerniť na konkrétny účel, napíšte nám to do správy pre prijímateľa. Za každý dar Vám vopred ďakujeme a vyprosujeme hojnosť Božích milostí.

Saleziáni don Bosca a SAVIO o.z.
Miletičova 7
821 08 Bratislava

www.saleziani.sk/misie
www.savio.sk
misie@saleziani.sk

Správy informujú o dianí
v saleziánskych misiách a o aktivitách
v Savio o.z.